Ч. 206 (13.154). Львів, пятниця 16. вересня 1932. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сороклїття „Дністра".

Львів, дня 15. вересня 1932 р.

Дня 29. червня 1892 р. відбулися в салі „Народнього Дому" установчі загальні збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" і на цих загальних зборах рішили, що в дні 15. вересня цьогож року має новозасноване Товариство розпочати невідкличнo свою діяльність. Таким чином нині минає 40 літ, відколи це наше одиноке цього роду Товариство розпочало свою працю. Тому то хочемо в нинішню річницю пригадати нашим читачам декілька дат з історії цієї нашої популярної обезпеченевої установи.

Думка оснування українського Товариства Взаїмних Обезпечень виринула серед нашого громадянства ще в 80-их роках минулого століття. Вже в 1881 р. внесено до міністерства статут і подання на концесію для заснування Товариства Обезпечень „Дністер", але по 3-ох роках одержав Комітет Основників на своє прохання відмовну відповідь. До цього причинилися тодішні політичні обставини, як скріплений москвофільський рух в Галичині, відомий процес Ольги Грабар і тов. та у великій мірі старання наших сусідів, які відразу заняли проти окремого українського обезпеченевого товариства негативне становище.

Друга спроба, розпочата в 1889 році по довгих коровдах між намісництвом і міністерством увінчалася успіхом, бо в половині грудня 1891. р. одержав Комітет Основників затверджений статут і дозвіл на заснування українського обезпеченевого товариства. Пізніший довголітній комісар уряду, призначений до нагляду над діловодством „Дністра", покійний радник Гут, складаючи свій уряд заявив при прощанні дирекції „Дністра", що галицький намісник (з чим він не крився) тільки тому не противився наданню концесії, бо був глибоко переконаний, що галицькі українці не зберуть вимаганого основного фонду у висоті 50.000 злр., а якби його в найкращому випадку і зібрали, то „Дністер" не перетримає і 3-ох років істнування. Для уконституування Товариства визначило міністерство 6-ти місячний речинець із тим додатком, що на випадок неуконституування в тому часі концесія автоматично вигасне. До кінця червня мусів Комітет Основників зібрати дуже поважну — як на тодішні відносини — суму гроша і відбути установчі Загальні Збори.

Переглядаючи акти і пресу з цього часу, мусимо з признанням і подивом висказатись про працю цього Комітету, який до вимаганого речинця своє завдання виконав. Живу участь у збірковій акції брав тоді і наш орган. „Діло" з 1892 р. переповнене не лише відозвами і комунікатами Комітету Основників, але й редакційними статтями про потребу окремого українського обезпеченевого Товариства. Крім цього мусіло „Діло" зводити полемічну кампанію з москвофільською пресою, якої головні представниці, львівська „Галицкая Русь" і коломийська „Русская Рада" заняли до праць Комітету різко вороже становище.

Наші старші читачі памятають без сумніву гарний розвиток Т-ва Взаїмних Обезпечень до часу світової війни. Вже в два роки після заснування Т-ва Взаїмних Обезпечень, бо 12. липня 1894 р. вирішила Надзірна Рада заснувати для своїх членів Товариство Взаїмного Кредиту (тепер Кооперативний Банк) „Дністер" і кожний передвоєнний рік причинявся до скріплення та розбудови цих обох побратимчих установ.

Воєнні і повоєнні часи, девалюація та інфляція та відомі польські закони, заведення монополю ПЗУВ, залишення „Дністрові лише 1/3 обезпечування будинків та інші фінансові труднощі дуже підносили дальший розвиток Товариства, але зовсім його істнуванням не захитали.

На цьому місці кількома словами згадаємо і про особи, які за цих 40 літ стояли на чолі „Дністра". Першим головою Надзірної Ради був Теофіль Бережницький, другим Василь Нагірний, третім б. Алексій Торонський, четвертим Гавриїл Кузьма, пятим Йосиф Онишкевич, а тепер головою Надзірної Ради є радник Роман Сосновський. Завідуючим директором був призначений спершу д-р Антін Горбачевський, який по короткім часі зрезиґнував, так, що властивим першим урядуючим директором був д-р Ярослав Кулачковський, а другим д-р Стефан Федак. Тепер директором є Ярослав Колтунюк.

На весну цього року скликала Дирекція „Дністра" пресову конференцію, на якій довідались представники преси про ті всі законні труднощі та матеріяльні і психольоґічні перешкоди, з якими приходиться тепер боротися Т-ву Взаїмних Обезпечень „Дністер". (Кооперативний Банк мимо дуже тяжких господарських відносин розвивається нормально а навіть успішно.) Одначе рівночасно ми довідалися на цій конференції, що ще є змога поширити діяльність Т-ва Взаїмних Обезпечень та навіть його дальшої розбудови, бо кількість обезпечених у „Дністрі" є в наших теперішних умовинах далеко невистарчаюча. „Дністер" мав у себе в останньому році около 100.000 обезпечених господарств, а це число могло би бути майже 10-кратно більше. Психольоґію цих наших громадян, які при обезпеченевім примусі не обезпечають законом дозволеної 1/3 своїх нерухомостей у „Дністрі" справді важко зрозуміти! Тому думаємо, що Управа Товариства поступила правильно, що з уваги на теперішні важкі часи не святкує свого 40-літнього ювилею, а проголосила натомість сороковий рік життя Товариства роком інтенсивної праці для скріплення його фінансових основ та для дальшої його розбудови. Від себе висказуємо надію, що делеґати і агенти Товариства доложать всіх зусиль, щоби виконати в цьому році якнайкраще своє завдання, а українське громадянство належно відгукнеться на такий, кинений Управою клич та виконає гідно свій громадянський обовязок.

Поразка Папена.

Берлін, 12. вересня 1932.

Що парлямент Німеччини вже на другий день після виборів був засуджений на смерть, з тим рахувалися всі. Думки поділилися тільки щодо часу і форми розвязання його. Передбачувалося ріжно: одні казали, що парлямент взагалі більше не зійдеться; другі, — що він вислухає деклярацію уряду і на тому скінчить свою діяльність; треті врешті припускали, що відбудеться дискусія...

Одно тільки було загально відоме: **Кабінет Папена за всяку ціну хотів уникнути заяву недовіря небувалої більшости німецького народу.** Ради цього — „досвідчені" в мистецтві закулісові політики й усіх „тонкостей" параґрафчицтва представники реакційного „Клюбу Панів" більше місяця обдумували і підготовляли найменші подробиці останнього засідання „Райхстаґу". Бож від тих дрібниць залежить нова виборча кампанія, нові гасла і бажаний для уряду розлам...націонал-соціялізму.

Від минулої суботи напруження досягло небувалих розмірів. Кожної години положення мінялося. На вівторок була призначена авдієнція представників націонал-соціялістів і центру в Гінденбурґа. Потім перенесено її на сьогодні. А пізніше — на день після дискусії. Уряд і опозиція прикладали всіх зусиль, аби перехитрувати противника.

У такій атмосфері зібрався сьогодні „Райхстаґ". Те, що сталося, перекреслило всі комбінації урядових кол і несподівано скріпило опозицію.

•

По дорозі до парляменту вже від „Бранденбурської Брами" мусів Ваш кореспондент тримати в руці леґітимацію. На кожному кроці вимагали її чемні поліцаї. Біля брами для послів натовп фотографів. Саме йшов один із нац.-соціялістичних лідерів Фрік. Його взяли з усіх сторін „в огонь". На сходах донеслося кілька слів — б. націонал-соціялістичного міністра Турінґії в розмові з іншим послом: „Є ще одна можливість"...

У кулюарах, розуміється, переважають одностроі і відзнаки найбільшої фракції. Якось дивно виглядає образ мирно прохожуючих і розмовляючих послів, найгостріших політичних противників. Пять хвилин перед третьою гурмом перейшли комуністи. Дивлячися на них, пригадали ми собі і наші „пенати". Є щось спільне у комуністичному зовнішньому вигляді. Немов такі самі обличчя і та сама розхрістаність.

Не тільки сидіти, навіть стояти не було де. „Колеги" вже перед годиною зайняли ступеньки поміж лавками. На криле у диплома-тів, публики та на інших трибунах. А внизу всі шість соток народніх вибранців.

Тільки почали дзвонити, як увійшов канцлер Папен. За ним міністри Нойрат, Ґайль, Вармбольд та інші члени кабінету чи державні секретарі. Бракує тільки власника — пятого стільця. Це ґен. Шляйхер спізнився. Аж ось і він. Лавку замовлено: десять осіб в чорному, а пять у ріжному.

Предсідник Ґерінґ почав кількома повідомленнями щодо змін у складі ріжних комісій. Не встиг він оголосити порядок дня: „Заслухання заяви уряду", як лідер комуністів Торґлер зголосився до порядку. З відомими епітетами домагався він негайного голосування внесків про скасування найновішого декрету і висловлення урядові недовіря. По ньому прийшов лідер есдеків, б. президент парляменту Лебе. В іншій і лагіднішій формі зажадав також він голосування. На запит Ґерінґа, хто противиться внескам, мовчали всі. Отже — згідно з реґуляміном — мало початися голосування. Але до нього прийшло пізніше, бо на пропозицію Фріка засідання перевано до год. 15.40.

Підчас перерви ще ніхто не передбачив дальшого, скажім, сензаційного ходу подій. Неспокій і поденервування панували в салі. Ґерінґ заявив, що має почнатися поіменне голосування. Серед міністрів счинився рух. Папен зголосився до слова. Але — хоч як довго — готувався уряд — **спізнився...** Ґерінґ відмовив, зазначуючи, що вже почалося голосування. В год. 15.45 Папен положив перед Ґерінґом декрет Гінденбурґа із славної „червоної теки..." Всі міністри вийшли...

Wyciąg z protokołu wspólnego. Sąd okręgowy we Lwowie, Wydział VI. karny, w sprawie konfiskaty Nr. 185 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 23. 8. 1932 do Sygnat. VI. Pr. 575/32, na posiedzeniu niejawnem dnia 26 sierpnia 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia uznać za uprawiedliwioną dokonaną dnia 22. 8. 1932. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma „Diło" Nr 185, z daty 23. 8. 1932. zawierającego w artykule p. t. „Czy awtonomija wykluczaje zmahannia do nezależnosty", w ustępie od słów „Ale cilkom" do słów „polemikoju" — znamiona zbrodni z § 65 uk. — zarządzić zniszczenie całego nakładu tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dz. pp. Nr. 6 ex 1863 tj. zagrożenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu przez szerzenie haseł separatystycznych pobudzić do nienawiści przeciwko całości państwa polskiego. Według §§ 487, 489, 492 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Medyński wr. Protokolant: Dr. Głeich wr. Lissanowicz st. sekr.

Опозиція не покорилася. Герінг відсунув рукою декрет і рівно в год. 16 подав до відома вислід голосування: **тільки двацята частина німецького представництва підтримала Папена...** Сталося те, чого так не бажав собі кабінет. І навіть більше. Президент парляменту відмовився визнати правосильність декрету, бо його підписали „відпоручники щойно поваленого уряду"... На завтра заповіджено — слідуюче засідання „Райхстагу".

Ще **такого** положення бракувало Німеччині. Коли оце пишемо до „Діла", тут є уряд Папена з вотумом недовіря і парлямент з декретом про розвязання. Обі сторони готові на все.

Надзвичайні видання газет розпалюють пристрасти. „Повалений" Папен виголосить свою декларацію в радіо. На випадок, якщо парлямент схоче зібратися, заповіджено знову вимковий стан. Правники, знавці і т. д. матимуть досить праці.

*

Чи прийде до фізичного зміряння силами? — Ні, таж це Німеччина! Більш або менше все тут відбувається після наперед уложених плянів. Те, що скоїлося, нанесло Папенові поразку. Це так. Одначе поразку тільки моральну і виборчо-агітаційну.

Уряд свідомий того, що „або пан, або пропав". Він не вагагиметься післати навіть військо проти непокірливих послів. А ці останні не думають чинити **фактичного** спротиву. Вони заклопотані новими виборами. Вони шукають **притягаючих** кличів.

Такі кличі дав понеділок 12. вересня. — „Проти реакції! Проти панів! За нарід! За волю!"

І націонал-соціялісти, й соціялдемократи, і комуністи мають тепер вільну руку в найбезогляднішій агітації. Нема сумніву, що карти „Клюбу Панів" перемішано. Не може бути мови про значні зміни в складі слідуючого німецького парляменту. А тому мусять прихильні до уряду групи задуматися над дальшими кроками.

П. К.

Троцький у Піщанах.

УЖГОРОД. (ПАТ). В середу приїхав до Піщан Троцький в товаристві родини й секретаря. Він займе в готелі ціле крило. Увесь час буде Троцький під опікою і наглядом поліції.

—o—

Згорів замок ґр. Андрашія

УЖГОРОД. (ПАТ). В Кemeниці у східній Словаччині вибухла пожежа, що знищила більшу часть села. Згорів також замок ґр. Андрашія. Шкоду від пожежі обчислюють на 5 міліонів ч. корон. 300 осіб залишилося без даху над головою.

Голод і руїна в УСРР.

Втікачі супроти становища Заходу до СРСР. — Колгоспи на показ. — Туга за рідним краєм.

IV.

Я навмисне спинився на оповіданнях цих нових втікачів з УСРР в тій їх частині, що торкається села, бо в ньому завжди була головна сила України, під оглядом економічним і національним. До часів колективізації Москва нічого не могла зробити з Україною і тільки тепер, руйнуючи її вікову силу, вона загрожує самому істнуванню українського народу. Ця небезпека почувалася в оповіданнях обох моїх розмовців, бо на запит про те: на щож там сподіваються, — в обох була відповідь, що єдина надія на війну.

„Часто прийде до мене хтонебудь з сусідів, і озирнувшись навколо, починає тихенько питати, а що вам пишуть з чужини? Чи справді вони там збираються йти війною на більшовиків... Або просять, щоб я написав і перевірив ті відомости, що постійно містяться в більшовицьких часописах, про підготовку нападу на Совіти з боку „буржуазного світу". Вірте не вірте, але ніхто так не чекає війни і нападу на більшовиків, як їхні піддані, бо вони певні, що разом з війною прийде їхне визволення"...

Само собою зрозуміло, що ненависть українського населення до сучасної влади не тільки не зменшилась за час колективізації, але ще більше загострилась і вибухи її у виді спорадичних повстань та окремих виступів не припиняються. Серед них найбільший розголос мало повстання цього року коло Одеси, де на бік селян перейшли були і червоноармейці і яке зліквідовано лише силами ЧОН-а.

„При таких умовинах і відносинах поміж населенням і владою, найбільш яскравим моїм враженням з перебування на Заході, — говорив мені мій більш інтелігентний розмовець, — є спостереження про становище Европи до більшовиків. Вониж тримаються тепер виключно закордонними кредитами та своїм експортом на світових ринках. Без всякої інтервенції, тільки закривши їм кредити, себто поставивши їх в нормальні умовини міжнародньої торгівлі, Европа могла би викликати впродовж місяців повну зміну режіму в СРСР і визволити людність від тих мук і страждань, які вона переносить. Йдучи назустріч „Внешторгові", допускаючи на ринок продукти невільницької праці, терплючи „совітський демпінг", культурні народи тим самим підтримують найогиднішу деспотію, яку колинебудь знав світ і яка для України звязана з смертельною небезпекою. Я глибоко переконаний, що український нарід остільки здоровий і живучий, що він переборе і цю небезпеку, але які почуття в ньому зростуть при виді такого відношення Західної Европи до його боротьби".

Очевидно, що ніякої задовольняючої відповіди на такі гіркі сумніви мої розмовці не могли почути, бо їх, які тільки що перенесли весь жах більшовицького режіму, ніколи не зможуть задовольнити льогічні арґументи про те, що Европа цінить хоч ту релятивну рівновагу на Сході, з якою звязана влада Совітів, що для неї важливий навіть убогий ринок СРСР, що вона й сама вся пересичена і політичними та економічними суперечностями, які так зручно використовує совітська дипльоматія, підсилена небувалою платною і добровільною пропагандою.

Всі такі пояснення не можуть задовольнити їх і тому, що вони тільки що своїми очима бачили, як росте весь час національна свідомість українського народу, як все глибше просякає в сучасне українське життя запекла ворожнеча до Москви і зростає воля до самостійного державного істнування, і у них нема ніяких сумнівів, що всю політичну систему СРСР чекає неминуча катастрофа, термін якої цілком залежить від того, скільки ще часу буде Европа гатити гроші у більшовицьку прірву. Для них у цьому нема ніяких сумнівів, бо вони більш десяти років жили більшовицьким життям, бачили його розвиток, приймали безпосередню участь і в хліборобстві, і в промисловій праці і що головно підходили до нього без всякого упередження та щиро хотіли залишитися льояльними громадянами совітської держави, пристосовуючи всю свою діяльність до тих норм, які були встановлені владою і рішуче уникаючи якоїнебудь опозиції. Требаж тямити, що кожний нинішній втікач з УСРР, втік не з мотивів політичних, а просто перед голодом, не лише любить свою батьківщину, але й знає її незміряні економічні можливости і коли примусово виїхали на чужину, то проте ніколи ні на мить не кинули думки вернути назад до важкої праці.

Ці люди не можуть мати тих сумнівів, які природно виникають у тих, на яких мусять впливати дописи й книжки закордонних письменників і журналістів, що восхваляють успіхи „соціялістичного будівництва". От недавно я прочитав книжку п. Честертон, анґлійки, в якій вона між іншим описує один з колгоспів коло Києва і з цього її опису виходить, начеб то там народ просто „благоденствує".

Запитав я про це одного з моїх знайомих, а саме того, що оповідав про Мосинці, як це може бути і як це погодити з його оповіданням. А він каже, що нічого тут дивного нема, бо коло кожного великого міста, Києва, Одеси, Харкова, Катеринослава — є такий колгосп „для показу" чужоземцям: але такий колгосп істнує на рахунок державної скарбниці і колгоспники в ньому всі комуністи та неначе „урядники", яких завдання показуватися чужоземцям та дурити їх, сміючись з їхньої довірчивости.

В цій безперечній правдивості та бездоганності оповідань виголоднілих і винужденілих утікачів селян з УСРР криється найбільший траґізм таких „голосів з совітського раю".

Королево н. Т., 5. IX. 1932 р.

Проф. К. Мацієвич.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ВЕРЕСНЯ 1932.

В. ГЕРАСИМЧУК. 2)

Чи анонімність козацького літопису Самовидця відкрита?

Так як досі стоїть справа з авторством Р. Ракушки, то вислід міркування може нам достарчити тільки імовірні дані. Щоби осягнути багатший результат певности, не повинен був історик обмежитися в студіях тільки до одної особи Ракушки, але повинен був узяти на увагу більше осіб, які входили би в гру як „кандидати на літописця". Прецінь таких як Самовидець, що походять із Сіверщини, й переходили анальоґічні життєві перипетії, могло бути більше.

Такий підхід міг би далеко скорше привести до наміченої цілі і може тоді не треба булоб, аби вийти на своє, обкладати літописця такими закидами, на які тяжко згодитися. Не треба би відступлень і сильніших ріжниць тексту літопису з іншими джерелами розясновувати тим, що, мовляв, літописець „збрехав" (автор чомусь уживає цього тривіяльного слова), або перекрутив з помсти, або з оглядів станових, або патріотичних, не подаючи на це тривких і переконуючих доказів.

Переводити при мотивації сумнівних учинків якоїсь людини так далеко йдучу диференціяцію психічних її станів й то робити з перспективи трьох столітть при такій бідности кореспонденційної й памятникової літератури, думаю, це було небезпечне ризико. З усіх завдань, які собі поставив до розвязки ш. історик, удалося йому вповні осягнути свою мету в тім напрямі, що він, потрапивши опоратися з великою масою осіб, фактів і дат на довгім просторі часу, зумів усталити й помилкові відомости літопису Самовидця.

Тому М. Петровському треба завдячувати, що українська історіоґрафія має вже вироблений осуд про достовірність цього літопису, який дослідувачі вважали першорядним джерелом, а яким він у дійсности може бути тільки до деякої міри.

Справа доказова літописного авторства Ракушки випала, так мені здається, менш вдатно. Авжеж згори можна було присудити на повну невдачу намір його — „зясувати також й причини непевних звісток", особливо тих, які взявся він зясовувати „субєктивними причинами". Цього, як я вище сказав, не можна було перевести, як рівнож безуспішно було все пояснити, не лишаючи на боці навіть й байдужих дрібниць. А в надмірній пильности справлювання похибок історик посувається до того, що часом справляє й найвірніший погляд літописця на події й то навіть там, де літописець сам був свідком, або мав добрі інформації. Возьмім, наприклад, таку подробицю: літописець приписує поразку полковника М. Небаби 1651 р., якої зазнав від від князя Радивила тій обставині, що козаки „вважаючи себе непоборними і певними, віддавались пиянству, а не дбали за осторожність", „сторожа лишилась при самім Дніпрі, а військо, з огляду на просторінь лишалось над Рінками" (літописець під р. 1651). Проте літописець обвинувачує неуважного Небабу, що порвавшись, „несправне скочил противко тому (литовському) войску справному". Такий осуд нашого літописця називає д. М. Петровський значною хибою щодо території з огляду на те, що сучасник І Маєр називає Небабу **„des Chmielnicki bester Obersten"**, бо як думає М. Петровський, Хмельницький, який умів підбирати собі відповідних помічників, був би не вислав якогось несправного полковника на таку важну позицію. Зате зі своєї сторони приписує невдачу гарнішому озброєнню литовського війська, а попередній хибний погляд літописця приписує патріотизмові, який казав вину зіпхнути не на загальні, а особисті і побічні причини. Тут М. Петровський зовсім зайво справляє літописця. Думаю, що в тім напрямі, як і з інших оглядів, маломовний літописець має таки рацію. Небаба, як військовий старшина, міг собі бути добрим офіциром, а навіть добрим військовим теоретиком, одначе, не маючи виробленого офіцирського корпусу, не маючи засобів робити настрій, не все міг удержати дисципліну і потрібну чуйність. А вкінці чиж не міг прогрішитися сам полковник Небаба неосторожністю у невдатній військовій розвідці, тощо.

Що литовське державне постійне військо була краще узброєне і краще вправлене у воєннім мистецтві, це знав добре літописець і це знали всі сучасники. Це загальне правило, що революційні-повстанчі війська ніколи не мають такої зброї як ті, проти яких вони йдуть, але зате цю недостачу заступають у них фанатизм, вища мораль, свідомість своїх інтересів, саможертва та симпатії допомагаючої людности. Саме ті вальори давали і дають часто перемогу над краще узброєним.

(Продовження буде.)

—o—

В атмосфері приязни і ворожнечі.

РАДЯНСЬКІ СПРОБИ ЗАМИРЕННЯ І РОЗСВАРЕНІ КАПІТАЛІСТИЧНІ ДЕРЖАВИ.

(Москва і Токіо. — Від політичного трикутника до згоди зі світом. — Труднощі Франції і Ліґи Націй. — Америка на роздорожжі. — Оферта до господарської співпраці.)

Ще недавно весь світ зі спиненим віддихом слідкував за ходом подій на Дал. Сході. Він рахувався з можливістю кривавої розправи японців з більшовиками, а вслід за тим з близькістю глибоких перемін у політичній структурі східньої Европи, а може і поважних міжнародніх комплікацій. Сьогодні загроза збройного конфлікту з більшовиками — бодай покищо — минула. **Між Радянщиною і Японією дійшло до порозуміння** і хоч це порозуміння не є рівнозначне з пактом неаґресії, то все таки регулює воно спірні справи на сусідніх теренах, тобто в Манджурії. Офіціяльна преса, радянська і японська, притупила тепер нещодавню гостроту стилю і зі щирим чи з удаваним вдоволенням підкреслює факт порозуміння. Японська аґенція Ренґо трубить уже по всьому світі: „одночасно з розвоєм приязни між Японією, Совітами і Манджурією можна завважити зріст радянського імпорту до північної Манджурії"... Виходить — СССР погодилась із самостійністю Манджурії.

Так, вона покищо погодилась, бо не погодитись означало воювати, а до того в більшовиків наразі немає найменшої охоти. Власне тепер повели вони містерну, дипльоматичну гру **на замирення мало не з цілим світом.** Пильно, як ще ніколи передтим, шукає Радянщина контакту з державами европейського і інших континентів, бажаючи залишити вузькі рамці дотеперішнього політичного трикутника Москва—Рим—Анґора.

Після пакту неаґресії з Фінляндією, Латвією, Естонією і особливо важного з Польщею, **Совіти почали переговорювати з Францією і намічають подібні переговори зі Злуч. Державами Півн. Америки.**

Доказувати політичне значіння тих пактів, зокрема пакту з Польщею і актів приязни із Францією та Америкою, якщо такі колись будуть, є мабуть зайвим. Взяти врешті за роги французького бика, що від самого початку жовтневої революції норовиться на вид червоних більшовицьких прапорів і ще досі не зрікся остаточно політики інтервенцій, або інакше: довести до заключення пакту неаґресії з Францією — це найближча ціль кремлівських дипльоматів і — треба признати — ціль гідна жертв і трудів. Що правда — дотеперішній хід розмов не дає забогато надій на щасливий фінал, а проте постійне загострення французько-італійських взаємин, як теж подій в Німеччині, скорше чи пізніше вплинуть на розкрохмалення твердости французів. Справа рівноправности збросння, що її висунув тепер Берлін, може стати тим тараном, що не тільки остаточно розвалить незадекляровану французько-англійську приязнь, але теж і розібє Ліґу Націй, яку італійці щораз голосніше дискваліфікують, як інструмент французької гегемонії в Европі. Ось римський кореспондент англ. газети „Морнінґ Пост" подає з Риму вістку, що Італія з приводу непорозуміння з Парижем у питанню роззброєння (яке — до речі — стало гострим головно через мілітарні амбіції німців) поважно обмірковує **можливість виступлення з Ліґи Націй,** рахуючи на те, що разом з Італією виступлять теж Німеччина, Угорщина, Австрія, Японія і Туреччина.

Що такі комбінації є в Римі — це можемо спокійно вірити згаданому кореспондентові. Так само доводиться признати правдоподібність рахунку італійців на зірвання з Ліґою Націй вичислених вище держав. Японія саме біситься на Ліґу Націй за тількищо опублікований рапорт комісії Літона, за його виразну японофобську тенденцію у манджурській справі. Та сама Японія ладиться всупереч всьому визнати ще на цьому тижні офіціяльно самостійність Манджурії та поставити Ліґу Націй перед факт доконаний. Угорщина і Австрія вислухують адмоніції п. Бонне у Стрезі, його запевнення, що на латання дір у бюджеті не дасть Франція ніякої позички і їхні делеґати хилять голови у безнадійности щораз нижче. Чи не добрі то союзники для Італії та її плянів? Про Німеччину і Туреччину нічого й згадувати. А якщоби до нового союзу невдоволених держав пристали і радянці, то **які булиб перспективи для Франції?**

Ніде правди діти — добрий момент до переговорів із французами вибрали більшовицькі дипльомати. Їхню зручність треба признати теж у тому, що інсценізуючи приязнь до японців, **облегчують собі значно шлях до переговорів з американцями,** суперниками Японії на Спокійному Океані. Годитися Зл. Державам Півн. Америки на радянсько-японську приязнь — це значить годитися на перекреслення богатьох політичних комбінацій на кольосальних водних просторах між американським і азійським суходолом. Ось у чому зручність більшовицького потягнення на далеко-східній шахівниці. „Признайте нас, увійдіть з нами в дипльоматичні взаємини, а то миритисьмемо тепер уже „в серйоз і на долго" із вашими смертельними ворогами" — грозять із Кремля і тим разом ці погрози можуть скінчитись бажаним для більшовиків ефектом.

Та не тільки з політичних мотивів Радянщині треба зближення зі світом. **Господарські мотиви ще важніші.** Головне — у нутрі краю: невдача з колективізацією, а знов у міжнародніх взаєминах, так важних для добування девіз: кінець можливостям демпінґового збуту. Весь світ, усі держави замикаються митними баріерами, скупими контингентами імпорту і контролею девізового обороту, а то просто ціляють в демпінґову радянську конкуренцію (відома резолюція в Оттаві). Більшовики знов мусять торгувати зі закордоном, щоби вязати кінці з кінцями! І вони складають свою оферту (згадана вже в „Ділі" стаття моск. „Ізвестій") до співучасти у системі всесвітнього економічного порозуміння, і вони йдуть длятого теж із оливною віткою в руках у ближчі і дальші держави.

Стару аксіому „за військом іде купець" можна і тут mutatis mutandis примінити. За пактом неаґресії чи іншим політичним актом приязни іде купецтво чи пак торгпредставництво, аби витягнути зі зближення (давніше з завоювання) матеріяльні користи. Перші ластівки вже маємо: це настрій і надії, серед яких проходили в останніх днях засідання „Совпольторгу" у Москві і „Польросу" в Варшаві, перші засідання після успіху Патека і Крестінского. Румунська преса це знюхала відразу і витаючи віцемін. Бека, що в дорозі до Анґори (пригадуємо трикутник Москва—Рим—Анґора) заїхав нещодавно до Букарешту, так і написала: за господарські користи кинула Польща свого румунського союзника на поталу самостійних переговорів із Москвою (газета „Curentul" і інші). Хоч, до-речі, зміст польсько-радянського пакту неаґресії куди глибший — головно політично дотичить Німеччини — і це ми вже мали нагоду зазначити в одній із наших попередніх статтей.

В атмосфері приязни і ворожнечі бушує по давньому і все ще ніщо виразно не оформлюється, хоч нового є чимало.

В. Север.

Чому Ґанді грозить голодівкою?

З Бомбаю повідомляють, що Ґанді заґрозив, що колиб британський уряд оставав при своїм проєкті введення спеціяльної виборчої ординації для нижчих верств населення (паріїв) — помре голодовою смертю. Як ми вже повідомляли, Ґанді вийде на волю около 20-го вересня, себто, як лише почав би голодівку.

Що буде, коли Німеччина змінить мілітарний статут.

ПАРИЖ, 14. 9. ПАТ. У тутешніх політичних колах кажуть, що коли німецький уряд переводючи деякі проєкти, заповіджені ґен. Шляйхером, змінить самовільно мілітарний статут ще перед роззброєнною конференцією, то Франція та інші держави сиґнатарі версайського трактату, мусітимуть відкликатися до Ради Л. Н.

За привернення конституційного правління в Чіле.

САНТІЯҐО ДЕ ЧІЛЄ. (ПАТ). Президент Давіля подався до димісії, а опісля сховався в будинку амбасади Злучених Держав. Після уступлення през. Давілі армія, фльота і летунство роблять заходи в напрямі привернення конституційного правління.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ВЕРЕСНЯ 1932.

Д-р М. БАЖАЛУК. 1)

З Лемківщини

Прогулька до Душатина.

Признаюся, що радо читаю в „Ділі" описи прогульок наших туристів. Може тому, що сам не турист і дуже рідко вибираюсь із місця свого осідку на дальшу віддаль. Приємно читати, як наші славні прогульковці пливуть каяками тисячі кільометрів, влазять до подільських печер, пнуться на Гаджіну, їздять по незвісній землі (Турчанщині), шукають скарбів Довбуша і т. д.

Всюди пливуть, всюди їздять, влазять, вилазять, всюди скарбів шукають, — тільки на нашу Лемківщину ніхто не загляне! Жду і жду, може дещо напише який турист з Лемківщини — і не діждуся...

Особливо цікавили мене враження туриста в. Г. з подільських печер і ярів. Може тому, що сам я колись ходив по тих ярах і любувався їх красою. Перше цікавило мене, що шан. турист замість алябастру, який покриває стіни печері у Кривчу, відкрив іще й міку. Шкода тільки, що не сказав, яку? Потасову чи магнезіо-залізну, мусковіт чи біотит? Це мабуть блищали таблички чорного мусковіту — чорного біотита — і то ще в темній печері — наш шан. турист хіба би не розглянув. Побажатиб хіба, щоб шан. відкривець ту міку краще й основніше розслідив. Треба сподіватися, що там є більші поклади тієї міки. Тоді можнаб її експльоатувати і зробити маєток... Прозорого мусковіта або потасової міки уживається до вікон на воєнних кораблях, до охоронних окулярів, тривких у вогні, тощо.

А щодо подільських ярів, то тут наш шан. турист пише іще цікавіше. А саме каже, що його знайомий, проф. Бавер, „райхслайчер" (наводжу дослівно): „кидає погляд, що не самі ріки врізалися тими ярами в свою дорогу, але й ледівці мусіли також тут попрацювати (подібний здогад висловлює Е. Сіцінський у свому творі „Нариси з історії Поділля", ч. I. про річище Смотрича)". — Цей здогад „райхслайчера", проф. Бавера — і подібний здогад нашого Сіцінського — ще більше, як оригінальний...

Проф. Баверові нагадують певно подільські яри своїм виглядом Ляутербруннентал (у Бернських Альпах у Швайцарії) і норвежські фйорди...

І так завдяки нашому шан. туристові дехто із шан. читачів „Діла" побожно здивується і скаже: „Ов! Прошу!... А то ледівники вистругували наші подільські яри! Цікаве, де ті ледівники могли утворитись? Чи у високих Гологорах, Вороняках, Товтрах? Чи може в Ґорґанах або в Чорногорі? А може то язики із скандинавської ледової покриви аж сюди заходили? Щось у тому мусить бути, коли такий здогад має „райхслайчер", проф. Бавер, а наш Сіцінський та імовірно шан. турист „подібний"...

— Скільки в тому правди? — Стільки, що в поголосці, буцім-то батько Махно переміг Макензена під Горлицями..

Покірно підписаному доводилось недавно справляти подібну вістку щодо озер в Душатині в Сяніччині, вістку, яку таки був пустив інший турист (не той з Поділля). Саме приступає раз до підписаного один великий чоловік і каже: „Від добродія (імярек) я чув, що тут десь у горах мала колись запастися земля, ту западину мала зараз виповнити вода та утворити тим чином глибоке озеро... Чи моглиб ви мені дати які інформації щодо того озера? Чи ви його бачили? Яб хотів також його побачити. Перш усього цікавить мене, як справді воно утворилось..." І збивай тут туристичний погляд, який собі на мент присвоїв професор педагогічної психольогії... „Спасибі! Тепер уже мені ясно... А перше ніяк не міг зрозуміти, якто і чому там земля запалась у глибінь..."

Тепер приступаю до річи. А саме цих ферій місяць був у столиці Лемківщини державний педагогічний курс для вчителів гімназій і семінарій. На той курс зїхалось було до Сянока до 40 просвітителів і просвітительок з цілої Річипосполитої. Викладали на ньому і вели вправи специ, професори університетів і візитатори. Розуміється, що годі було і тим спецам увесь час викладати, а пильним і жадним знання педагогам обох полів безупину слухати. Тому заняття часто, найбільше на день, переривали і робили прогульки на всі сторони: на Солоний Верх, до Загіря, Ліська, Мриголода, Заршина, Риманова, Івонича, Душатина і Дуклі. Розуміється, що годі всі ті прогульки описувати. Вдоволяємось тільки Душатином.

(Продовження буде)

Село і місто.

(Розріз між хліборобством і промислом).

Недавно зайшла у Польщі одна подія, ще незначна покищо розмірами, але така характеристична,що звернула на себе увагу цілого краю. Це селяни варшавської округи зачали бойкотувати Варшаву, перестали довозити до міста харчі, аж уряд мусів силою ліквідувати. Такі наміри поширилися по селах також і в інших округах. А не дуже давно тому, коли рогатинські свинарі побили наших кооператорів за те, що ці посміли також збувати безроги з цього повіту, вже нуртувала також між селянами думка бойкотувати місто спиненням довозу поживи.

Це покищо відрухові незорганізовані прояви, оперті на самому інстинкті самооборони проти нелюдяного трактування селян, що гаьбить їх повагу не лише з боку рознузданих міських елементів, але також часто з боку маґістратської служби, та головно проти кривдячого нарушення рівноваги між цінами рільних плодів і цінами промислових виробів і проти надмірних оплат, які побирають від селян при довозі рільних плодів до міста. Рільник не всилі видержати цін на потрібні йому промислові вироби супроти цін рільних плодів, ані оплачувати при довозі такі високі мита чи інші оплати на потреби повіту чи міста. До того селянин бачить, що не може зовсім впливати на управильнення цих відносин і тому навіть приписи видані в його користь доходять до того так викривлені, що й вони не дають йому ніякого хісна, бо вискані експортерами, як наприм. експортові премії.

Візьмім під увагу ціни. У порівнянні з 1928 р. впали сьогодні ціни збіжжа на 42 відсотків, худоби на 58, ціни тих сирівців і півфабрикатів, що залежні від продажі за границю, як дерево впали на 54 до 56 відсотків, шкіра на 67. Очевидно та знижка цін не булаб для хліборобства болюча, колиб одночасно і рівномірно падали ціни на всі продукти. Та саме тут ідуть ціни в розріз. Бо в тому самому часі промислові скартелізовані артикули, а вже майже всі є скартелізовані, не то що не впали в ціні, але навпаки піднеслися. Ось вугілля піднеслося на 16 відсотків, цемент на 5,8, нафта на 6, цукор на 8.3 і т. д. Нафту, цей необхідний для села артикул, можна купити в Гдині літру за 8 сот., а в краю вона коштує на селі 56 сот., а бензина в Гдині по 11 сот. а тут по 75. Приблизно подібні ріжниці є між цукром і вугіллям для краю і заграниці. Дріжджа, артикул конечно потрібний в кожній хаті, обраховують у коштах продукції на 70 сот. за 1 кг. Воно коштувало ще в 1926 р. 1 зол. 90 сот., а сьогодні на селі продають по 5 зол. Ще з весною цього року продавали фабрики 1 сотнар кістяного суперфосфату по 11.95 зол. і то франко відборча стація, але літом склеївся картель і ціна зразу підскочила на осінній сезон на 16.72 зол. при парітеті Перемишль у вагонових посилках. Є також картель для продажі паперу, заліза, сталі, рільних машин і приладдя і всі вони диктують ціну до вподоби, не беручи під увагу чи хлібороб може платити. Не впало також в ціні пиво, бо і тут є тиха змова. Вже від давна є заходи скартелізувати фабрики мила. Польща щодо уживання мила є на дуже далекому місці, бо коли на заході зуживають 10 кг. мила річно на одну людину, а приблизно стільки в Англії, і Франції, то в Польщі 2.5 кг. Колиж створять картель, то нема сумніву, що ціна зараз підскочить, бо на деж творять картелі. А фактом є, що сьогодні вже нема такої промислової бранжі, яка не булаб скартелізована хоч тихо, коли не явно. Відома система картелів викуплювати менші підприємства, опісля замикати їх викидаючи робітників на брук, а тоді довільно реґулювати собі продукцію та вишрубовувати ціну. До того картель обнижує вартість товару і не боїться конкуренції закордону, бо уряд спинює закордонну конкуренцію. Не знизились також у ціні змонополізовані артикули, яких загал найбільше потребує, без них не може обійтися, як ось сірники, сіль, тютюн, спірт, ні засоби комунікації як залізниця, почта. Щойно недавно обнизили продуковані державою азотові навози, бо вже зовсім не оплачувалося хліборобові їх купувати, так що в Хожові і Мосціцах грозив майже цілковитий застій, але далеко не відповідають і сьогоднішні ціни поплатности в уживанні. Те саме є з каїнітом.

Чи штучне творення та піддержування таких розбіжностей в цінах доводить до чогось путнього, про це говорить уже не лише зубожіння найбільшого консумента — села, але у слід за тим постійний спадок у купні промислових виробів і то так само катастрофально як спадок цін на рільні плоди. Є це проста прогресія упадку продукції до покупної сили села. Паде продукція цукру, нафти, соли, сірників, заліза, шкіри, тютюну, пива, спірту, ґалянтерії, словом усіх масових артикулів і не має даних на збільшення продукції, аж хіба тоді, коли ціна достосується до умовин, що відповідали би покупній силі села, себто до рівноважника, в якому село моглоб за свої продукти купувати стільки, щоби удержало і місто і промисл. Одначе село не бачить цього, щоби заносилося на знижку.

І село навіть радіє, коли бачить, як тратить на своїх дорогих білетах залізниця, а навіть автобусові підприємства, бо сьогодні більше рентується перевозити товар селянськими фірами на відносно великих віддаленнях, навіть до 100 км. тимбільше, що і час серед занепаду господарського життя також дешевіє. Селянин покивує злорадно головою, коли бачить як заростають бурянами залізничі шляхи, биті дороги, тай каже: Вертаємо до давних польських доріг та до конят.

Сьогодні вже всім ясно, що не можна вишкувати до безмежности цього дрібного. на око незначного, але масового і головного консумента промислових виробів. І тому вже починають говорити навіть в урядових колах про конечність достосування цін промислових виробів до можливостей села. Що правда, говорити, робити нації, ще не є доконуванням обітниць, бо щасливі спільники картелів не так легко хочуть виділи лихо саме у себе самих. І тому положення між хліборобством і промислом загострюється.

А загострюється воно ще й тому, що міський елемент ще далі трактує село згірдливо, понижуючо, що маґістрати і повітові ради далі накладають на села тягарі за довіз поживи, що міська служба далі карає за постої, за брак табличок тощо, що міське шумовиння гуляє між безборонними селянами, обштуркуючи та обкрадаючи їх так, як ніде у світі. Аж ось село зачинає реаґувати. Відрухово чіпляється киненого гасла: бойкот міста. Усміхається ця остання дошка ратунку, є це зброя, проти якої безсильними можуть стати і міста і могутні картелі і всі ті, що не мають почувань людяности для селянина. Є це мементо часу для розвязки наболілостей між селом і містом, хліборобством і промислом, бо відрух буває нераз куди сильніший і грізніший між пляново зорґанізована сила картелевого та монополевого капіталу і може створити далекосяглі непередбачені наслідки.

М. Творидло.

ВІСТИ З КРАЮ.

ГУСЯТИНЩИНА.

(Гусятинщина колись і нині. — Важке життя у прикордонній смузі. — Заборона українських товариств. — Гості з корінної Польщі і взаємини з ними. Гострі зарядження староства).

Наш гусятинський судовий повіт — це справді глухий кут, що не легко до нього доїхати. Тому й не диво, що нині мало хто знає про обставини, які в ньому панують.

Колись гусятинський повіт належав до найкраще зорґанізованих і найсвідоміших. Одначе відколи центр повіту перенісся до Копичинець, часи й обставини змінились дуже на гірше. Бо хоча нарід тут ще досить свідомий і не темний, то все таки національно-культурне життя зачинає підупадати. Найгірше діється по селах в так званім пограничнім пасі. Всякі поліційні обмеження не позволяють навіть зійтися разом, бо зараз приграничча сторожа підозріває всяку більшовицьку крамолу: арештують та тягають по командах, судах і староствах. Коли молодь хоче погуляти, то й на це треба дозволу зі староства, звязаного зі стемплями й оплатами, що в нинішніх часах загального обідніння не під силу нашим людям.

До того ще завішують і розвязують нам усякі товариства, читальні, „Соколи", „Луги" і т. д. До цього особливий майстер командант постерунку поліції в Сидорові Федина, колись українець і австрійський жандарм, та повітовий комісар поліції в Копичинцях, також б. австрійський жандарм. Ці панове вміють так „спренжисьце" урядувати і пильнувати „безпеченьства паньства", що в деяких селах нестало вже ні одного товариства — ні читальні, ні „Сокола", ні „Лугу". Так розвязано у Кривенькім усі товариства крім кооперативи; подібної долі зазнала читальня „Просвіти" в Коцюбинчиках, а також „Луг" і „Сокіл". Пишемо рекурси та ждемо на їх поладнання роками, а тимчасом люди, особливож молодь, деморалізуються, беруться до крадіжей, бійок і т. п. Як так дальше піде, то можна сподіватись і убивств і наглих судів.

Давніше по читальнях були майже що неділі театральні вистави, вечірки, концерти та сходини з відчитами. Нині з того всього ні сліду. Молодь колись багато читала, тепер бібліотеки закриті. Були вправи пожежні, гімнастичні і спортові, тепер глухо на майданах. Зате маємо тепер що літа скавтів чи польських „гарцежи", що понізджають до нас здалека, аж від Люблина та Варшави. Маємо і „стшельцув", які розбивають людям голови, от як недавно сталося в Чабарівці, що аж справа опинилася в суді.

Інакше з далекими гістьми. Вони все хвалять, передовсім „околіце пшесьлічне — правдзіва Швайцарія польска". Вправді казали нам, що їхали сюди із злим наставленням, що тут „дзіч і гайдамацтво" (так говорили їм дома і відраджували до нас їхати), але вони знайшли „високон культурен русіньском", а навіть спорт. В Сокиринцях українські соколи розіграли з „гарцежами" меч копаного мяча та на велике озлоблення деяких „мейсцових дзялачи" поборили скавтів дуже сильно. Тому коли на прохання тих гостей сокиринські хлопці й дівчата відспівали для них кілька дуже гарних українських пісень, які гостям загально подобалися, деякі місцеві „сполечні" діячі зробили донесення до староства, що в Сокиринцях відбуваються, мовляв, усілякі нелеґальні збори, співи заборонених пісень і т. д. З того вийшла тяганина і метушня. Тягали навіть держ. поліцію і начальника К. О. П.-у! А коли недавно тому в Сокиринцях посвячував о. декан Вальницький з іншими священиками захоронку Сестер Служебниць, то ті самі шовіністи знову зробили донесення до староства — цим разом за нібито нелеґальні збори, походи і промови.

Староство видало тепер дуже гострі поліційні зарядження, посипались і грошеві кари. Навіть за поставлення без дозволу староства хати карають, бо, мовляв, будівельні приписи наказують, що в граничнім пасі треба мати дозвіл до будови не від громади, а від староства. А треба знати, що такі дозволи коштують багато золотих на стемплі, пляни, комісії і т. п. правні вимоги. Тепер до нас і птахові трудно долетіти, коли не має червоної перепустки (для чужих), зеленої, коли хто хоче вийти в поле, а білої, коли хто хоче скупатися в Збручі. Є у нас і поліційна година, по котрій трудно вийти з хати, словом — тяжке життя.

А в тих тяжких часах і відносинах найбільше нам допікають, як сказано, ріжні „сполечні дзялаче", що рекрутуються з усяких „жондцув", побережників і інших людців, а навіть нар. учителів. Вони не дають спокою ні нам, ні панам зі староства та повітового виділу, ані навіть командантам К. О. П-у та всяким „ужендам гмінним". Справді: гірко нам жити у цій прикордонній смузі. Невже не дочекаємось ніколи ніяких полекш?

Ґорґулов зґільотинований.

Заповіджене зґільотинування Ґорґулова порушило вчора весь Париж. Уже у вечірніх годинах на бульварі перед вязницею зібралася товпа, одначе нікому не дозволили зблизитися до місця, де був уставлений шафот. На мурах вязниці зарисувалася темна сильветка ґільотини. В год. 4.30 покінчилися останні приготування до екзекуції. Прибули: прокуратор, православний священик та урядовці вязниці. Негайно після заяви ката, що все готове до виконання присуду, збудили Ґорґулова, який, нічого не прочуваючи, спав глибоким сном. Тимчасом назовні вязниці панувала глибока мовчанка. Біля ґільотини зявилися чорно убрані постаті ката і його помічників, які ще раз випробували, чи ніж функціонує. Коли до кімнати Ґорґулова увійшов прокуратор разом з оборонцем, він іще спав. Коли його збудили, не виявив ніякого порушення. Одначе вступні приготування до екзекуції, як обтинання волосся на карку і витинання ковнірця сорочки, ввели його у стан сильного зденервування. Увесь час шептав він незрозумілі слова. Вкінці згодився приняти прав. священика, який після короткої розмови з ним відправив коротку (10-мінутову) Сл. Божу, на якій Ґорґулов запричащався. Перед самою екзекуцією Ґорґулов заявив: „Я ні монархіст, ні комуніст, умираю, як усі селяни в Рад. Росії". Опісля вивели Ґорґулова на вязничне подвіря. В год. 5.52 рано убивник президента французької республики був уже зґільотинований. Жінка Ґорґулова прохала видати його тіло їй.

ЯПОНІЯ ВИЗНАЛА МАНДЖУРІЮ.

ЛЬОНДОН, 14. 9. ПАТ.. В Токіо відбулася вчора під проводом цісаря державна рада, на якій затвердили визнання нової манджурської держави.

ХТО ВИГРАВ НА ЛЬОТЕРІЇ?

ВАРШАВА, 14. 9. ПАТ. Сьогодні в 6-ому дні тягнення державної клясової льотерії головніші виграні впали на такі числа: 25.000 зол. — 53.676, 20.000 зол. — 85.994, 118.924, 10.000 зол. — 149.614, 155.422, на 5.000 зол. — 8.858, 42.374, 47.233, 52.135, 87.305, 120.362, на 3.000 зол. — 95.840, 143.113.

ЗАСІДАННЯ МІЖНАР. ФЕДЕРАЦІЇ ШАХТЯРІВ.

ЛЬОНДОН, 14. 9. ПАТ. На сьогоднішньому засіданні конгресу міжнародньої федерації шахтарів ген. секретар запропонував дві резолюції. Одна заявляється за державною контролею над копальнями, в другій шахтарі заявляються за 40-годинним тижнем праці в копальнях.

НОВІ ЗУБИ ДЛЯ ГАНДІЯ.

ЛЬОНДОН, 14. 9. ПАТ. У звязку з вістками про здогадну постанову Гандія почати голодівку для запротестування проти створення спеціяльної виборчої курії паріїв, Райтер повідомляє, що коли розійшлася ця вістка, Ганді сидів на спеціяльно для нього звімпровізованім кріслі, бо дентист викінчував йому новий гарнітур зубів.

Сокільські свята.

Сокільське свято у Львові.

В дні 11. вересня ц. р. відбулося у Львові на площі „Сокола-Батька" сокільське свято, устроєне т-вом „Сокіл" V. на Замарстинові, при співучасти сокільських гнізд із Клепарова, Голоска Вел., Ділилова, Грибович Вел., Ременова, Пикулович, Боршович та „Сокола" III. у Львові. Свято згуртувало до вправ 186 побратимів, 86 сестер, 56 хлопячого і 42 дівочого дорасту.

На програму зложилися: перегляд, вправи вільноруч побратимів, серпами сестер, на дручку й поручах побратимів та на коні сестер, гінці 4Х100 побратимів, аркан хлоп. та дів. дорасту. Поза програмою вивів „Сокіл" з Ременова прекрасно вивчені вправи вільноруч, до яких ставуло 46 побратимів, 34 сестер, 45 хлоп. та 42 дів. дорасту. З програми вирізнялися вправи серпами та подобалися вправи на приладах, особливо дручок збирав численні оплески. Зпоміж „Соколів" відріжнявся „Сокіл" у Клепарові своїми гарно збудованими побратимами (вежі), які при систематичній підготовці можуть вибитися на найкращих руховиків.

У підготовку цього свята вложив „Сокіл" V. чимало праці, яка й видала успіх. Вправами провадив начальник „Сокола" V. побр. Пузак. Публики, як на Львів, мало, около 1.000 осіб.

М. Т.

Сокільське свято в Рогатині.

Дня 4. вересня ц. р. відбулося в Рогатині руханково-спортове свято під проводом місцевого Т-ва „Сокіл". До співучасти запрошено доокличні гнізда, а також лугові т-ва і „Каменярів". У святі взяли участь 4 сокільські гнізда: з Рогатина, Фраги, Любши та Виспи, 1 лугове т-во з Залужа і т-во „Каменярі" з Дібринова і Пукова. Всіх було понад 500 руховиків (ок), а з ними великі маси місцевого і доокличного громадянства.

Вже від вчасного ранку збиралися учасники свята на площі біля української гімназії, де відбувалися приготовлення до свята та проби вправ. Величчна площа заповнилася скоро вщерть глядачами. Свято розпочалося в год. 2.30 почесним ходом вправляючих відділів перед старшиною. Незвичайна бадьорість руховиків та прегарна народня ноша руховичок ловили за око глядачів. Відтак уставленим четам відчитав привіт відпоручник „Сокола-Батька".

Після цього серед великого захоплення вмашерували на площу пестрі ряди дівчат (167) зі серпами та виконали сокільські вправи. Виконання цих вправ було бездоганне і тому видці приймали їх грімкими оплесками. Рівночасно з виходом дівчат вмашерували на площу мужеські відділи (186) та справно виконали 16-тактові сокільські вправи, які теж нагороджено оплесками.

Прегарне враження викликав танок „аркан" у виконанні дорасту з Дібринова. 10 хлопчиків в одностроях гарній ноші захопили цим прегарним танком усіх приявних.

Незвичайне зацікавлення викликали теж спортові ігрища, на які зложилися скоки, біги, мети і змагання у відбиванці, до яких попри місцевих руховиків ставали теж і змагуни із сільських гнізд. Вислідн цих ігрищ містимо у спортовому кутику.

Організатори свята здобули великий успіх і признання, бо отсе вперше після війни підготовили в Рогатині таке загально-народнє свято, не зражуючись переповами.

Не можна поминути незвичайно важливої справи, яка саме на цьому святі далася відчути. Це відсутність у Рогатині більшої руханково-спортової площі, яка є передумовиною розвою всяких руханкових і спортових товариств. Споділемося, що т-во „Сокіл" у Рогатині за якнайактивнішою допомогою цілого громадянства Рогатинщини приступить до акції для здобуття майдану, на якому буде продовжувати дальше свою корисну працю.

Сокіл.

ВІДГУКИ ДНЯ.

І так зле — і так не добре

На моїй вулиці мешкає один справедливий емерит. Несправедливих є цілий легіон, але ними ніхто не цікавиться, бо вони нині занадто буденні. Мій справедливий емерит має дещо понад п'ятьдесятку, є від уродження ен-деком, а від десять літ емеритом.

Як кожний емерит, любить час-до-часу втяти собі з кимсь розмову на політично-економічні теми. Тоді пристає, відсапує, підпирається на парасолі і починає, хоч рідко коли кінчить.

Коли тільки мене стріне — стає на розмову.

До якогось часу все було в порядку: він говорив, я слухав і — думав про обід. Але недавно справа взяла цовсім інший оборот. Я непотрібно встряв у дискусію.

— Прошем пана, то сен свят кончи! — заговорив до мене емерит.

— Що такого? — вдаю здивованого.

— Ну, з тими порядками. Я не люблю німців, але мушу їм признати, що вони на ціле небо вищі.

— Ей, пане директор, так воно дуже не є. І в німців нема тепер порядку.

— Що пан ґада! Нема порядку. Ви були в Німеччині? Бачили німців? То не славяни! Пся косьць. Серби — банда, болгари — дич, чехи — най не кажу, (я мав товаришів чехів у війську!), а москалі, а ми, а ви? Фунта клаків...

— І зі славян ще будуть люди. Не мали ще часу...

— Будуть люди. Погляньте довкола... Перекупство, привата, розгардіяш, протекціонізм.

— Так зле воно не є. Певно, що тут і там...

Емерит вилвірився:

— Не є так зле?! Тут і там?! Пан спі, чи одроґен пита? То у вас називається не зле?

— Я думаю, що ще може бути гірше. А коли може бути гірше, то ще не є так зле. Хліб ще, Богу дякувати, маємо, правда — без масла, але добре й то. І справедливість ще...

— Що за оборонець знайшовся! Кого і чого ви боронитє?

— Я не бороню, а ствержую.

Емерит витягнув з-під себе парасолю і махнув мені нею попід ніс.

— Пан собє кпі зе мнє!

І образився.

Не зачіпав мене кілька днів і ледви відплакався. Думаю собі: злу тактику я вибрав, треба ще підлавати, як почне нарікання.

Вчора знов підступив.

— І по пан пове до цукру! — почав з економії. — Знов має подорожіти.

— То було б лайдацтво. За границю йде за третину ціни, а ми маємо на те платити.

— Но-но-но, щодо заграниці, то вони мають рацію. Експорт мій пане, то велике слово.

— Що мене обходить експорт. Як так далі піде, то нас усіх виекспортують на Личаків і то на маґістрацький кошт.

Я вжив навмисне улюбленого вислову емерита, яким він нераз кінчив економічну розмову зі мною.

Емерит зжахнувся:

— Алеж ви українці шовіністи! Не бачите нічого позитивного, все вам недобре, нерозумне, шкідливе.

— Це не є правда. Ми тільки не є засліплені. Колиб тут були німці, з їх замилуванням до порядку...

— Ге, німці! Знана пісня. Вам тільки німці імпонують. Певне, певне, старі приятелі...

— Не приятелі, а що правда, то не гріх. Славини може?... Москалі, серби, болгари?... Може ми, або ви?...

Емерит витягнув з-під себе парасолю і махнув мені попід ніс.

— Вшисци естесьце тенденцийні!..

І образився.

Галактіон Чіпка

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 1880-?

— **Найкращі і найдешевші дзвони,** образи, фани, фелони, евангелія, чаші, світло, кадило і інші церковні річи дістанете тільки в „ДОСТАВІ", Львів, Руська 20, Перемишль, Косцюшка 5, Тернопіль, Пілсудського 6. „ДОСТАВА" є одинокою українською кооперативою, що виробляє і продає церковні річи і тому українці повинні тільки тут купувати. 393 5—10

— **Прощальний вечір Хенкіна** відбудеться у пятницю 16-го вересня у салі „Муз. Т-ва" при вул. Хорущини.

— **Про виселювання з хати безробітних.** 1-го жовтня тратить свою силу декрет Президента Річипосполитої, що не дозволяє виселяти з помешкання безробітних. Декрет буде продовжений аж до 1-го квітня 1933. Комірники роблять заходи, щоби цей декрет торкався не тільки тих, що мають 1 кімнату, але дві та три кімнати.

— **За промову на панахиді.** Перед трибуналом присяглих у Львові станув у середу 31-літній Павло Павлюшинський з Боратина, пов. Сокаль. Акт обвинувачення закидає йому, що підчас панахиди на могилі поляглих стрільців виголосив підбурюючу промову. Обвинувачений не почувається до вини, бо в промові зазначив лише, що могилу треба було прибрати вінцями. За це він теж скартав місцеву молодь. Те саме зізнали свідки обвинуваченого. Боронив обв. Палюшинського д-р Шухевич.

— **Смерть під колесами трамваю.** У Львові на Галицькій площі трамвай ч. 3 потрутив прохожу жінку. Вона впала на землю та втратила притомність. Рятункова стація перевезла її до шпиталю, де вона померла не віднскавши притомности. При ній не найшли ніяких документів.

— **Арештували львівського адвоката** д-ра Арн. Зельцера під закидом обманств. Клієнт адвоката д-ра Зельцера земельний власник Теодорович (син пок. д-ра Теодоровича, повітового маршала в Коломиї) та бувш. економ д-ра Теодоровича Бернгавт обвинуватили д-ра Зельцера, що не віддав до каси для Теодоровича 30.000 дол., які позичив для нього. Наслідком того суддя приказав арештувати д-ра Зальцера.

— **Вломилися до бюра** т-ва фабрикантів свічок у Львові при пл. Стрілецькій ч. 2 три злодії. Розбили тресори в вертгаймівській касі, одначе каса була порожна. Порозбивали й усі бюрка та й там нічого не найшли. Коли розчаровані вертали без добичі зі злодійськими причандалами, поліцай одного з них Мар. Скрінгера придержав.

— **Авто причиною катастрофи.** На дорозі біля Потутор сполошилися коні Ів. Серафина, бо перелякалися звуку автомобільної сирени. Серафинові не вдалося коней здержати, вони скочили в бік і впали з возом із 6-метрового насипу. Всі, що були на возі, а то: Серафин, його жінка та господар із Літятина Ярема, тяжко поранилися.

— **Вломилися до кооперативи** в Візенбергу (пов. Жовква) невідомі злодії та розбили касу й забрали з неї 70 зол. 90 сот. Щоби приглушити галас при розбиванні каси, злодії стягли куртину, що була побіч і підложили її під касу.

— **Пожежа.** 13. вересня в ночі згоріли будинки Миколи Ковальського в Боровій (пов. Мости Великі). Вогонь перекинувся на сусідні будинки Олени Ковальської, що згоріли до тла. Шкоди є на 7.000 зол.

— **Пропав годинник пор. Жвірка.** У варшавській пресі появилася вістка, що дорогоцінного памяткового годинника пор. Жвірка не найшли на місці катастрофи.

— **Ріжні вістки.** В околиці Харбіна китайські бандити ограбили особовий поїзд; 16 осіб убитих, 18 ранених, багато у полоні. — Аргентинський міністр закордонних справ заявив, що Аргентина небавком вступить до Ліґи Націй. — Уряд Злуч. Держав хоче дати почин до міжнароднього договору, який заборонить перелітати океан комунебудь, для „ефекту". — Міжнародній жіночий спортовий союз на своїм конгресі у Відні призначив на місце найближчих олімпійських ігрищ у 1934 р. Льондон. — У Гренляндії врятували рідню Гатчінсонів, що вибралась у лет через Атлянтик. — У Будапешті лікарі Каси Хорих загрозили страйком, якщо не дістануть домаганої умови державного обезпечення. — Вистава „мученичих страстей" у славнім Оберамерґав, де акторами є місцеві селяни, заповіджена на ювилейний рік 1934 від червня до серпня.

— **Смерть альпейського провідника.** У Швайцарії впав у пропасть один із найславніших европейських альпіністів Альфонс Райо, що роками водив прогульковців найбільше небезпечними облазами. Цим разом він попросту поховзнувся на стежці, яку сам недавно відкрив.

— **Молодечий розпорядок.** Еспанський почтовий міністр розяснив дуже просто загальний республиканський закон, що касує всі шляхотські титули. Він видав розпорядок, яким забороняє вживати на листах усяких титулів, з тією загрозою, що листів з такими титулами почта не буде доручувати.

— **Шкільна реформа в СРСР.** Центральний комітет комуністичної партії закінчив велику дискусію над новою шкільною реформою Головним товчком спорів була зростаюча скількість школярів і постійна недостача вчителів. Почали від рішення, що треба подбати за вишкіл нових педагогічних сил і будову нових шкіл по селах для боротьби з неграмотністю. Після цього прийшла на чергу справа предметів. Центр. Комітет рішив, що досі у пляні навчання замало звертали увагу на „загальне знання" себто на природознавство та математику. Тепер школа мусить рахуватись із добою техніки, сучасними здобутками фізики, хемії та новітніх господар-

ством. У школах повинні вчити більше чужинних мов і навязати тісніші нитки між учителями та учнями.

— **Досліди на пустині Гобі. Один** із найславніших дослідників невідомих країн Свен Гедін вернеться зі своєї експедиції зі середньої Азії за кілька місяців. Уже тепер прийшли від нього звістки про його відкриття на пустині Гобі. Його помічник д-р Бергман найшов на побережжах ріки Естін Голь 10.000 старокитайських рукописів передтатарської доби. Крім цього відкриті там сліди муру вперед 2.000 літ, що мав означати кордон двох країн. Цей мур ще й досі розмежовує кочовничі племена. Свен Гедін ствердив, що відкопане у 1907 р. місто Кар-Хат. було зруйноване Джінгісханом. Про це кажуть численні рукописи у ріжних мовах. Деякі з тих рукописів писані мовою досі невідомою, що імовірно буде старшою за всі азійські, літературні.

— **Кінові новини.** Німецький режісер А. Троц, що випустив фільму „Маєрлінгська трагедія" працює тепер у Парижі над французькою версією своєї фільми „Распутін", якого гратиме Конрадт Файт.—Із 700 режісерів, що живуть тепер в Голлвуді, працює нині тільки 100.—Скількість кін в Америці, що зачинились наслідком кризи тепер ок. 500. — Появилась фільма зі сценами латинського „Червоного Хреста" з діяльністю молоді. — Кляра Бов вернулась на екран; її заанґажував Фокс з гонорарем 150.000 дол., вищою платнею, ніж досі; умова — вона мусить похудіти, бо на фармі свого чоловіка значно погрубіла. — У Москві шукають двійника Леніна для фільми, де він буде героєм; найшли одного точнісінького як Ленін, але він нефотоґенічний. — Для одної нової фільми, яку ставив Гарольд Льойд треба було 4-ох канарків; коли канарків купили їх зїла кітка; Г. Льойд купив нових і обезпечив їх на 10 тисяч долярів.

— **Із хроніки популярних жінок.** „Міс Европа" на 1930 рік, гречанка Агікі Диплиракос є на дорозі до бажаної карієри; вона заручена за дуже багатим французом Вейлєром, промисловцем, сином сенатора і власника відзнаки почесної леґії. Зате славна французька амазонка Рашель Доранж, що переїхала верхом пів Европи пробувала застрілити себе нещасливо закохана. — Усю багату обстановку Ґльорії Свансон, славної фільмової зірки, зафантувала одна нюйорська фірма. Артистка виїхала кудись у світ, забуваючи, що взяла всі свої меблі на сплати. — Фільмова артистка китайка Мей Вонґ так завзято їхала по Відні автом, що поліція відобрала їй покищо документи. — Фільмова артистка Пеґґі Джойс, що відпочиває на Рівері, записує себе в готелях прізвищами кількох своїх дотеперішніх чоловіків; мала вона їх досі 11; крім такої подружої колекції має вона ще найгарніший діямант в Америці.

— **Особисте.** Оператор проф. Яків Зельцер — Фредри 7. повернув і ординує як давніше.

— **Вписи до філії** Музичного Інституту ім. Лисенка (вул. Крупярська 15. домівка Рідн. Шк.) вже почалися і тревають дальше щодня від 16. до 18. год.

— **Дент. Заведення Якова Насса,** Львів, Сикстуська 17 приймає від 9—1. і 3—6. год. Для шкільної молоді та урядовців велика знижка. 444 1—3

—o—

СПОРТ.

СОКІЛЬСКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ В РОГАТИНІ.

На сокільському святі в Рогатині дня 4. IX. ц. р. стануло до легкоатлетичних змагань 25 змагунів. Осяги у змаганнях такі: біг 3000 м. — 10 м. 05 сек. (Сокіл — Рогатин), біг 800 м. — 2.35 мін. (Сокіл — Рогатин). 400 м. — 1.12 мін. (Сокіл — Любша), скок вгору — 1.35 м. (Пуків) скок вдаль — 5.18 м. (Сокіл — Рогатин), мет диском — 22.70 м. (Сокіл — Рогатин), мет кулею 8.75 м. (Луг — Залуже), мет ратищем — 32.15 м. (Сокіл — Рогатин).

НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.
(11. IX. 1932).

АВСТРІЯ. Відень. Третя неділя змагань за мистецтво в коп. мячі дала ось-такі вислідн: Рапід — БАЦ 2:1, ФАЦ — Вакер 3:2, ВАЦ — Віенна 2:1, Спортклюб — Нікольсон 3:1, Австрія — Гакоаг 3:1 і Адміра — Лібертас 2:0, при чому на двох останніх змаганнях було по 18 тисяч видців. Перше місце в табелі займає Австрія (5 п.), слідують Спортклюб, Адміра, БАЦ і Віенна (по 4 п.), Рапід, ВАЦ, Гакоаг і Лібертас (по 3 п.), ФАЦ (2 п.), Нікольсон (1 п.) і Вакер (0 п.). Всі дружини розіграли вже по 3 змагання. У другій лізі (14 клюбів) веде Донав перед Металлюм, 3) Слован.

АМЕРИКА. В неділю закінчився у Ню-Йорку великий сиtківковий турнір за міжнародне мистецтво Америки, в якому взяли участь побіч найкращих змагунів Америки представники Анґлії і Франції. Найважніший був сінґль мужчин, який був неначе рішаючим фіналом у класифікації найліпших ракет світу в 1932 році і двобоєм Америки з Европою. Вже відразу виявилася перевага нового світу, бо до чвертьфіналу дійшов лиш один европеєць. Найгарнішою стрічою була півфіналова боротьба двох американців Вайнса і Суттера, яка по 75 ґемах (4:6, 8:10, 12:10, 10:8 і 6:1) закінчилася перемогою Вайнса. У фіналі молодий Вайнс переміг несподівано легко славного француза Кошета (6:4, 6:4, 6:4), добуваючи тимсамим мистецтво Америки і світу.

ІТАЛІЯ. Міляно. Великі автомобілеві перегони зібрали на старті несподівано велике число змагунів, що аж мусіли зробити три передбіги (по 100 км.). У фіналі (200 км.), де стартувало 15 возів, переміг незрівняний Каррачіоля (на Альфа Ромео) 178.4 км. на год., 2) Фаджіолі (на Масератті), 3) Нуволярі (на Альфа Ромео). 5 змагунів, між ними німець Брошек, не скінчили змагань. Видців 80 тисяч.

МАДЯРЩИНА. Нові мистецтва коп. мяча почалися подібно, як і в Австрії, тому три тижні. У першій лізі (12 клюбів), де місце двох останніх: Вазашу й Сабарії, заняли Сорокшар і Шеґет Ф. Ц., ведуть Гунґарія і Ференцварош, які не стратили досі ані одного пункту, 3) Уйпешті.

НІМЕЧЧИНА. Мінхен. Індії — Німеччина 6:0 (3:0). Міжнародні змагання у гаківці на траві, які закінчилися безапеляційною перемогою екзотичних мистців світу.

ПОЛЬЩА. Остання неділя в лізі коп. мяча була незвичайно корисна для обох львівських дружин. Чорні, важко випрацювавши дальші два пункти, видобулись з останнього місця, яке заняла варшавська Польонія. А найпевніший досі кандидат на мистця Краковія програла високо у стрічі з Гарбарнею (4:0), подібно як і Леґія з Вислою (3:2), що в дечому скріпило вигляди Погоні на перше місце. У найближчу неділю відбудуться дві сензаційні стрічі: Погонь — Краковія у Львові і Польонія — Чорні у Варшаві, які матимуть велике значіння у здобутті першого й останнього місця. Д.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 14. IX. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 4·00—4·10 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.
Четвер, 15. IX. год. 7.30 веч. „Горячка вафти".
Пятниця, 16. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".

Театр Ріжнородностей.
Четвер, 15. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.
Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ловіцька княжна".
АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.
КАСІНО: Льорель і Гарді в „Чужинній леґії".
КОЛІСЕЙ: „Нічні метлі", „Свищемо на крізу".
КОПЕРНИК: „Геґенна жінки".
МАРУСЕНЬКА: „Геґенна жінки".
МІРАЖ: „Любощі віденської залоги".
ОАЗА: „Князівські любощі".
ПАЛЯС: „Рік 1914"
ПАН: „Кров на пустині".
ПАСАЖ: „Герой зі Заходу".
ПРОМІНЬ: „Моє сонічко".
СТИЛЕВЕ: „На приказ княжни".
УТІХА: „Сірий дім".
ХИМЕРА: „Украдений рай" (Филип Гольмес, Нансі Кэроль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 16. вересня 1932.

Кенігсберг (217,1) 21.15 „Ондина" оп. Гофмана-Пфіцнера, **Братислава** (263,8) 22.20 Музика, **Міляно** (331,4) 11.15, 13.00 Музика, **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 Сонати (віольончеля), **Штутгарт** (360,6) 19.30 Пісні, співає Басілідес (альт), 21.15 Моцартів вечір, **Гамбурґ** (372,2) 21.00 Вагнерів вечір, **Берлін** (419) 13.00 Солісти, 21.10 „Дер Церброхене Круг" ком. Кляйста, **Рим** (441,2) 13.00 Музика, 17.30 Солісти, **Прага** (488,6) 20.10 Комедія, 21.00 Музика, **Відень** (517,2) 19.25 „Травіята" оп. Вердія, **Мінхен** (532,9) 21.40 „Мадярська рапсодія" фант. **Харків** (937,5) 10.00, 11.00, 12.15, 14.30, 19.00 Концерт, 15.00 Українська музика, 24.00 Комунікати, музика звуковиків.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 16. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45 Ґрамофон, 12.40 Метеорольоґічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.10 Ґрамофон, Сільва рерум, 16.40 Відчит, 17.00 Сальонова музика, 18.00 „Суспільність ґеніяльних мистців" відч., 18.20 Танкова музика, 19.00 „Баляда про муляря Ґломба" й інш. поезії Бжози, 19.15 Всячина, 19.35, 21.50 Прес. рад. денник, 19.45 „Гачів, шведсько-німецька оселя в Сяніччині", 20.00 Муз. фейлетон, 20.15 Симф. концерт, 20.55 „Мітольоґія людей просторів", 21.10 Концерт, 21.55 Комунікати, 22.00, 22.50 Танк. музика, 22.20 Жидівські пісоньки, 22.40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Дякую всім тим, що в якийнебудь спосіб помагали мені підчас мого побуту в тюрмі. Вп. Пані Трачевій Зофії, та Панні Ст. Тисович спеціяльно. Зокрема дякую Вп. Панам Меценасам: П. послові д-рові Білякові й Вп. п. проф. д-рові Старосольському за успішну інтервенцію, внаслідок якої дня 11. вересня я вийшов на волю. — **Сайкевич Петро.**

Руханка в „Соколі-Батьку". Оцим повідомляємо, що руханкові вправи в „Соколі-Батьку" розпочинаються в цім році з днем 15. вересня і будуть відбуватися в такім порядку: **Члени** — понеділки, середи і пятниці, год. 8—9. веч. **Членкиці** — вівтірки й четверги, год. 8—9. веч. **Учасники** — вівтірки й пятниці, год. 7—8. веч. **Учасниці** — понеділки й четверги, год. 7—8. веч. **Хлоп. доріст** — вівтірки й пятниці, год. 4—5. попол. **Дів. доріст** — понеділки й четверги, год. 4—5. попол. **Учит. Кружок** — четверги, год. 7—8. веч. Вміру потреби будуть утворені нові віддіди. Місячна оплата за руханку 50 сот. Зголошення в члени приймає Канцелярія „Сокола-Батька" (Львів, Руська ч. 20) передполуднем в урядових годинах і вечором від год. 7—9. — **Руханкова Секція „Сокола-Батька".** 445 1—1

Гурток „Матем. і фізиків" у порозумінні з Гуртком „Природників" дає інформації про вписи на математично-природ. виділ щоденно в домівці „Медична Громада" (Академічний Дім) від год. 12. до 13.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УМЕБЛЬОВАНИЙ покій зараз винайму. Вул. Ванди ч. 5, 4 l. п. (бічна Ліщинського). 398 3—3

ПРАЦЮ в торговлі, промислі або лекцію обійме матуристка клясичної ґімназії. Ласк. зголошення під „Слава" в Адм. „Діла". 413 3—3

АРТИСТИЧНА переплетня Кривецького перенесена з ул. Пекарської на вул. Сенаторську 10. 426 2—10

ШУКАЄМО станції при ліпшій родині для учениці I. кл. ґімн. в околиці СС. Василіянок ул. Длуґоша у Львові. Можливі зголошення з умовинами до Адміністрації „Діла" під „Родичі" до дня 19. вересня ц. р. 432 2—2

КІМНАТА умебльована фронтова з окремим входом до винайму. Зголошуватись: Супінського 8, правий партер.

ТОРБИ ШКІЛЬНІ, течки, портфелі, гаманці поручає, направляє найдешевше Заведення Римарсько-Ґалянтерійне Н. Барера, Сикстуська 2. 370 x

КОНЦИПІЄНТ АДВОКАТСЬКИЙ, рутинований шукає заняття. Зголошення: Канцелярія адв. Дольницького, Золочів, для д-ра Третяка. 439 1—2

СКЛЕП корінно-споживчий і делікатесів в центрі більшого міста на догідних умовах до винайму. Вклад около 2000 зол. Зголошення до редакції „Жіночої Долі" в Коломиї, вул. Нова 1. 440 1—1

ШУКАЮ кімнати з удержанням в околиці вулиць Потоцького-Листопада. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Мешкання". 1—1

ПОТРЕБУЮ особи інтеліґентної, працьовитої, яка заступила би мене в кухні та господарці. М. Хавалкова, Хмільно — Лопатин. 441 1—2

КОНЦИПІЄНТ з 3-хлітньою практикою шукає заняття в адвоката. Зголошення Адм. „Діла" під „Конципієнт". 442 1-2

У ВИННИКАХ куплю парцелю полудневу з гарним видом. Зголошення Адм. „Діла". 443 1—3

ШУКАЮ здібних аґентів-продавців на Львів і провінцію. Зголошення: Львів, Баторого 4, м. 8. 447 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Добірне горішньо-шлеське

ВУГІЛЛЯ.

Букове дерево сухе на 4 рубане доставляє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ

Замовлення приймає **Бюро ЛЬВІВ РИНОК 36, II. ПОВ., Тел. 96-85** та всі 4 львівські склади, а саме: **I) Ринок 36, II) вул. Личаківська 155, III) пл. Більчевського 3 та IV) вул. Городецька 23.**

Власні склади вугілля та дерева на залізничім двірці.

Вже вийшов з друку й продається по всіх книгарнях X. річник

Календаря-Альманаха „Дніпро"

НА 1933 Р.

видання Українського Т-ва Допомоги Еміґрантам з України у Львові.

В календарі взяли участь: В. Дорошенко, Наталія Дорошенко, Фель Дудко, лійтнант фльоти А. Ільк-ко, В. Каменецько, П. Коваль-Степовий, В. Королів-Старий, О. Костюченко, Б. Лепкий, Е. Маланюк, І. Наріжна, С. Наріжний, П. Обаль, О. Ольжич, ґен. М. Омелянович-Павленко, О. Стефанович.

Ціна календаря — **2.50 зол.** з пересилк.

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА 3, III. ПОВ., УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ДОПОМОГИ ЕМІҐРАНТАМ З УКРАЇНИ. 1-3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Кострик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.